

# Doniyor kitobi — bir yuz qirq beshinchi

*Muqaddas Kitob bashorati va joriy voqealarning talqini: zamonaviy siyosat va diniy ramziylikka doir bir nuqtayi nazar*

Jeff Pippenger

2024-03-19

“Voukizm”ning dini (Sodom) va Kommunizmning siyosati (Misr) eng boy prezident 2015-yilda prezidentlikka nomzodini qo‘yish niyatini e‘lon qilganida bosh ko‘tardi, va u siyosiy guvohligini berganidan keyin, 2020-yilda o‘ldirildi. Papa esa bashoratiy ma‘noda 1798-yilda, uch yarim bashoratiy kun davomida o‘zining shaytoniy guvohligini berganidan so‘ng, o‘ldirildi. Shunga qaramay, Xudoning bashoratiy Kalomi papa ajdaho bilan bo‘lgan urushida g‘olib chiqishini ko‘rsatadi.

Ey inson o‘g‘li, yuzingni Misr shohi Fir‘avnga qarata ol va unga hamda butun Misrga qarshi bashorat qil: Gapir va ayt: Egamiz Rabbiy shunday demoqda: Mana, Men senga qarshiman, ey Misr shohi Fir‘avn, o‘z daryolarining o‘rtasida yotuvchi ulkan ajdarho, sen: “Daryom o‘zimmikidir, uni o‘zim uchun yaratdim”, degansan. Hizqiyol 29:2, 3.

Misr ulug‘ ajdahodir, va Fir‘avnning ateizmi Fransuz inqilobining ateizmini hamda yigirma birinchi asrning globalizmini timsollagan edi. O‘sha globalizm, yigirma birinchi asrdagi yer-hayvonining doiralari ichida, Demokratik partiya bilan ifodalanadi. Hizqiyol Xudo Misrga qarshi ekanini aniqlik bilan bildiradi, va bobning keyingi qismida Hizqiyol Xudo Misrni shimol shohiga berishini bildiradi; ushbu parçada u Navuxadnazar deb ko‘rsatilgan bo‘lib, u oxirgi kunlarning qalbaki shimol shohini ifodalaydi. Qalbaki shimol shohi papalikdir, va Xudo Hizqiyol orqali Navuxadnazar Uning jazolash tayog‘i sifatida ko‘rsatgan xizmati uchun Misrni shimol shohiga berishini bildiradi. U keyingi yomg‘ir keladigan davrda Misrni papaga berishini bildiradi.

Yigirma yettinchi yilda, birinchi oyda, oyning birinchi kunida, Egamizning kalomi menga kelib, shunday dedi: “Ey inson o‘g‘li, Bobil shohi Navuxadnazar o‘z lashkarini Tirga qarshi og‘ir xizmatga soldi: har bir bosh kal bo‘ldi, har bir yelka shilinib ketdi; ammo u ham, uning lashkari ham Tir uchun, unga qarshi qilgan xizmati evaziga, hech qanday haq olmadi. Shuning uchun Egamiz Rabbiy shunday demoqda: mana, Men Misr yurtini Bobil shohi Navuxadnazarga beraman; u uning boy-bisotini olib ketadi, o‘ljasini oladi, talon-torojini oladi; va bu uning lashkari uchun haq bo‘ladi. Unga Misr yurtini, unga qarshi qilgan mehnati uchun berdim, chunki ular Men uchun ishladilar, — deydi Egamiz Rabbiy. O‘sha kuni Men Isroil xonadonining shoxini kurtak yozdiraman, senga esa ularning o‘rtasida og‘iz ochishni beraman; shunda ular Men Egamiz ekanimni biladilar.” Hizqiyol 29:17–21.

Xudo “Isroil xonadonining shoxini kurtak yozdiradigan” “kun” — keyingi yomg‘ir sepa boshlagan 2001-yil 11-sentabrdur. O‘sha paytda Rabbiy qo‘riqchilarni ko‘tarib, uchinchi voy karnayining “ovoziga quloq solinglar”, dedi, chunki U Xudo “ularning o‘rtasida senga og‘iz ochishni berishini” ko‘rsatgan edi. “O‘rtasida” degani 2001-yil 11-sentabrda boshlangan keyingi yomg‘irning sepilishidan boshlab, Muqaddas Ruh o‘lchovsiz to‘kiladigan Yakshanba qonunida yakun

topadigan davrni bildiradi. Ana shu ikki belgi orasining o'rtasida, ikki guvoh yoki ikki shox o'z guvohliklarini berar edi, toki ikkalasi ham 2020-yilda ko'chada o'ldirilguncha.

Ular o'ldirilishidan oldin o'z guvohliklarini berdilar, va o'ldirilganlaridan keyin esa ular yettovidan bo'lgan sakkizinchi sifatida qayta tiriltirildilar. Ular ateizmning (Misr) va axloqsizlikning (Sodom) ajdaho qudrati tomonidan o'ldirildilar. Xudoga qilgan xizmatlari uchun U ularga mukofot sifatida Misrni berishni va'da qildi. Daniyori o'n birinchi bobining qirq birinchi oyatida shimol podshohi Amerika Qo'shma Shtatlarining ulug'vor yurtini egallaganida, so'ng u Misrni ham oladi, chunki bu Xudoning ta'minotidagi ishda ko'rsatgan xizmatlari uchun uning to'lovidir.

Ey Ossuriyalik, sen Mening g'azabimning tayog'isan, ularning qo'lidagi aso esa Mening qahrimdir. Men uni munofiq bir xalqqa qarshi yuboraman, va g'azabimning xalqiga qarshi unga buyruq beraman: o'ljani olib ketish, talonni qo'lga kiritish va ularni ko'cha loyidek oyoq osti qilish uchun. Ishayo 10:5, 6.

Ossuriyalik shimoliy shoh bo'lib, u papalikni, ya'ni oxirgi kunlardagi shimolning soxta shohini ifodalaydi. Ossuriya va Bobil Isroil ustidan, uning uzluksiz isyoni tufayli, ham shimoliy, ham janubiy shohliklar ustiga hukmni keltirish uchun ishlatilgan.

“Shunday qilib Isroil o'z yurtidan Ossuriyaga surgun qilindi,” ‘chunki ular Egasi Xudoning ovozigacha quloq solmadilar, balki Uning ahdini va Egamizning quli Muso buyurgan hamma narsani buzdilar.’ 2 Shohlar 17:7, 11, 14–16, 20, 23; 18:12.”

“O'n qabilaga keltirilgan dahshatli hukmlar ichida Rabbimizning dono va rahmdil bir maqsadi bor edi. U ularning ota-bobolari yurtida ular orqali endi amalga oshira olmagan narsani, ularni butparast xalqlar orasiga tarqatish orqali bajo keltirishni ko'zlagan edi. Insoniyat Najotkori orqali taqdim etilgan mag'firatdan foydalanishni tanlaydiganlarning barchasini qutqarish haqidagi Uning rejasi baribir amalga oshishi lozim edi; va Isroil boshiga keltirilgan musibatlar ichida U O'z ulug'vorligining yer yuzidagi xalqlarga ayon bo'lishi uchun yo'l tayyorlayotgan edi. Asir qilib olib ketilganlarning hammasi ham tavba qilmagan emas edi. Ular orasida Xudoga sodiq qolganlar ham, Uning oldida o'zini kamtar tutganlar ham bor edi. Aynan shular orqali — ‘tirik Xudoning o'g'illari’ (Hosea 1:10) orqali — U Ossuriya hukmronligi doirasidagi ko'plab kishilarni O'z fe'l-atvorining sifatleri va O'z qonunining ezgulikparvarligi haqidagi bilimga olib kelmoqchi edi.” Payg'ambarlar va shohlar, 292.

Egamiz shimoliy shohlarni O'zining hukm vositasi sifatida ishlatdi va Muqaddas Kitobda U o'sha shimoliy shohlarga nisbatan amal qilgan tamoyil shundan iborat ediki, ular ko'rsatgan xizmatlari uchun haq to'lanishi lozim edi.

Va o'sha uyning o'zida qolib, ular bergan narsalarni yeb-ichinglar; chunki mehnatkash o'z haqiga loyiqdir. Uydan uyga ko'chib yurmanglar. Luqo 10:7.

Yaqinda kelajak Yakshanba qonuni paytida Qo'shma Shtatlar sinov muddatining kosasini to'ldirganlarida, Rabbii ularni jazolash uchun papalikdan foydalanadi, va buning evazi shuki, ko'rsatilgan xizmatlar uchun U Misrni papalikka beradi. Xudoning bashoratli Kalomi Misr papalikka berilishini ravshan bayon qiladi, va Doniyori kitobining o'n birinchi bobi qirq ikkinchi va

qirq uchinchi oyatlari bu haqiqatni tasdiqlaydi. Ko‘rsatilgan xizmatlar uchun papaning mukofoti shuki, u o‘n shoh yuksaltiradigan bosh bo‘lib qoladi va butun dunyo bo‘ylab bo‘lgan mahluq suratiga hukmronlik qiladi.

Tramp ajdaho qudratlari ustidan g‘alaba qiladi, chunki u Qo‘shma Shtatlardagi hayvon suratining davrida yettidan bo‘lgan sakkizinchi boshdir. 2020-yilda Trampni o‘ldirgan ajdaho qudrati bo‘lgan Demokratik partiyaning qulashi hozir yuz bermoqda. Xudoning Kalomi hech qachon muvaffaqiyatsiz bo‘lmaydi. Demokratik partiyaning “tuya belini sindiradigan oxirgi somon”i Islomning soxta payg‘ambaridir. 2023-yil 7-oktabrdagi hujum uning tayanch qo‘llab-quvvatlash bazasi ichiga shunday bir yoriq soldi-ki, buni faqat Islomning xalqlarni g‘azablantirishi va bezovta qilishi borasidagi roli bilan izohlash mumkin. Bunga yana boshqa hujumlar ham hamroh bo‘ladi, ular yanada kattaroq bo‘linishni keltirib chiqaradi, shu bilan birga ajdaho kuchlari tomonidan qo‘yib yuborilgan noqonuniy immigratsiya toshqinining ahmoqligini anglaydigan yer hayvoni fuqarolarining bir toifasini birlashtiradi. Bu, shuningdek, iqtisodiy inqirozni ham keltirib chiqaradi, garchi bu inqiroz allaqachon shu yerda bo‘lsa ham.

“Shundan keyin ulug‘ aldovchi odamlarni Xudoga xizmat qilayotganlar aynan shu yovuzliklarga sabab bo‘layotganiga ishoniradi. Osmorning noroziligini qo‘zg‘atgan toifa o‘zlarining barcha kulfatlarini Xudoning amrlariga bo‘ysunishlari orqali gunohkorlar uchun doimiy tanbeh bo‘lib turganlarning zimmasiga yuklaydi. Odamlar yakshanba shanbasini buzish orqali Xudoni xafa qilayotganlari e‘lon qilinadi; bu gunoh yakshanbaga rioya qilish qat‘iy majburiy etilmaguncha to‘xtamaydigan ofatlarni keltirib chiqargani aytiladi; va to‘rtinchi amrning da‘volarini ilgari surib, shu tariqa yakshanbaga bo‘lgan ehtiromni vayron qilayotganlar xalqni bezovta qiluvchilar bo‘lib, ularning ilohiy marhamat va moddiy farovonlikka qayta erishishiga to‘sqinlik qilayotganlari ta‘kidlanadi. Shunday qilib, qadimda Xudoning xizmatkoriga qarshi ilgari surilgan ayblovlar yana takrorlanadi va buning asoslari ham xuddi shunchalik puxta ko‘rsatiladi: ‘Axab Ilyosni ko‘rgach, Axab unga dedi: Sen Isroilni bezovta qilayotgan o‘shami? U esa javob berdi: Isroilni men bezovta qilganim yo‘q, balki sen va otangning xonadoni, chunki sizlar Egamizning amrlarini tark etdingiz va sen Baallarga ergashdingiz’. 1 Shohlar 18:17, 18. Soxta ayblovlar bilan xalqning g‘azabi qo‘zg‘atilgach, ular Xudoning elchilariga nisbatan murtad Isroil Ilyosga nisbatan tutgan yo‘lga juda o‘xshash yo‘l tutadilar.” Buyuk kurash, 590.

Shanba kuniga rioya qiluvchilar “ilohiy marhamat va vaqtinchalik farovonlik” olib tashlanganining sababi sifatida ko‘rsatiladilar. Bizni endigina kutib turgan bu davrni tasvirlar ekan, u Ilyosga va uning Axab bilan bo‘lgan munosabatiga murojaat qiladi. Ularning o‘zaro bir-birini ayblashlari Karmel tog‘i oldida sodir bo‘lgan. Yaqinda keladigan yakshanba qonunidan oldin, kuchayib borayotgan hukmlar tufayli vaqtinchalik farovonlik va ilohiy marhamat olib tashlanadi. Hozirgina keltirilgan parcha yakshanba qonuni sinov davrida yuz beradigan voqealar silsilasiga ishora qiladi, biroq ikkita sinov davri bor. Avval Amerika Qo‘shma Shtatlari doirasida yuz beradigan hayvonning surati sinovi, shundan keyin esa butun dunyoda takrorlanadi. Parchada tasvirlangan barcha voqealar yaqinda keladigan yakshanba qonunigacha bo‘lgan tarixda ham, undan keyin keladigan dunyo yakshanba qonuni inqirozi tarixida ham bashoratli bajo topishni topadi.

To‘qqizinchi jilddagi Testimonies asarining o‘n birinchi sahifada boshlanadigan, shu tariqa TO‘QQIZ-O‘N BIR ni ko‘rsatadigan birinchi paragrafida shunday deyilgan: “Biz oxirzamon davrida yashamoqdamiz. Zamonning tez ro‘yobga chiqayotgan alomatlari Masihning kelishi juda yaqin ekanini e‘lon qilmoqda. Biz yashayotgan kunlar jiddiy va muhimdir. Xudoning Ruhi yer yuzidan asta-sekin, ammo shubhasiz tarzda qaytarib olinmoqda. Balolar va hukmlar allaqachon Xudoning inoyatini mensimaganlarning ustiga tushmoqda. Quruqlikdagi va dengizdagi falokatlar, jamiyat holatining beqarorligi, urush vahimalari — bular dahshatli alomatlardir. Ular nihoyatda ulkan ahamiyatga ega bo‘lgan yaqinlashib kelayotgan voqealarni oldindan ko‘rsatadi.” Bayon davom etar ekan, o‘n to‘rtinchi sahifada shuni topamiz: “Hatto muallimlar va davlat arboblari orasida ham hozirgi jamiyat holatining zamirida yotgan sabablarni anglaydiganlar ko‘p emas. Hukumat tizginini tutib turganlar axloqiy buzqlik, qashshoqlik, faqirlik va tobora ortib borayotgan jinoyatchilik muammosini hal qila olmayaptilar. Ular tijoriy faoliyatni yanada ishonchli asosga qo‘yishga behuda urinmoqdalar. Agar insonlar Xudoning Kalomi ta‘limotiga ko‘proq e‘tibor berganlarida edi, ularni gangitayotgan muammolarning yechimini topar edilar.”

“Muqaddas Yozuvlar Masihning ikkinchi kelishidan sal oldin dunyoning holatini tasvirlaydi. Talon-toroj va tovlamachilik bilan ulkan boyliklar to‘playotgan kishilar haqida shunday yozilgan: ‘So‘nggi kunlar uchun xazina yig‘dingiz. Mana, dalalaringizni o‘rib olgan ishchilarning sizlar firibgarlik bilan ushlab qolgan haqi faryod qilmoqda; o‘roqchilarning faryodlari esa Sarvari Olamning quloqlariga yetib bordi. Sizlar yer yuzida aysh-ishrat qilib, shahvatparastlik bilan yashadingiz; qirg‘in kunidagidek yuraklaringizni semirtirdingiz. Sizlar solihni mahkum qilib o‘ldirdingiz; u esa sizlarga qarshilik ko‘rsatmaydi.’ Yoqub 5:3–6.”

Oxirgi kunlarda odamlar “tijoriy operatsiyalarni yanada xavfsizroq asosga qo‘yish uchun behuda kurashmoqdalar.” Demokratlar, ularning targ‘ibot mashinasi va globalist bankirlar behuda kurashmoqdalar, hamda Bayden ma‘muriyati erishganini da‘vo qilayotgan haqiqiy moliyaviy barqarorlik haqida yolg‘on gapirmoqdalar. “Masihning ikkinchi kelishidan sal oldingi dunyo”ning ramzlaridan biri shuki, “talon-toroj va tovlamachilik orqali” odamlar “ulkan boyliklar to‘plaganlar.” Opa Uayt iqtibos keltirgan Yoqub kitobidagi oyatlardan oldingi uch oyat shulardir:

Endi esa, ey boylar, ustingizga keladigan kulfatlar uchun yig‘langlar va dod-faryod qilinglar. Boyliklaringiz chirib ketgan, kiyimlaringizni kuya yeb bitirgan. Oltin va kumushingiz zanglab qolgan; ularning zangi sizlarga qarshi guvohlik beradi va go‘yo olov kabi etingizni yeydi. Sizlar oxirgi kunlar uchun xazina to‘plab qo‘ygansizlar. Yoqub 5:1–3.

“Oxirgi kunlar”ning bashoratli xususiyatlaridan biri shuki, o‘zlarining hayratlanarli boyliklari bilan tanilgan, ammo bu boylik firibgarlik orqali orttirilgan kishilar paydo bo‘ladi. Bu kishilar har kuni yangiliklarda tilga olinmoqda. O‘sha vaqt keldi. O‘sha davrda dunyo bankirlari va milliardarlari boyligi zang bosadigan oltin va kumush sifatida tasvirlanadi. Kumush ham, oltin ham zanglamaydi; demak, Muqaddas Yozuvlar oxirgi kunlarda boy kishilarning boyligiga mutlaqo kutilmagan bir hodisa yuz berishini ko‘rsatmoqda, chunki ularning oltini va kumushi zang bosishi kerak. Bu iqtisodiy halokatning darakhisi uchinchi voy kelishi bilan, 2001-yil 11-sentabrda yuz berdi. Uchinchi voyga oid Islom Muqaddas Kitob bashoratining sharq shamolidir, va oxirgi kunlarda aynan shu sharq shamoli Tarshish kemalari timsolida ifodalanganidek, iqtisodiyotning

cho'kib ketishiga sabab bo'ladi.

Chunki, mana, shohlar to'plandilar, ular birgalikda o'tib ketdilar. Ular buni ko'rdilar va hayratga tushdilar; ular vahimaga tushib, shoshilib qochib ketdilar. O'sha yerning o'zida vahima ularni qamrab oldi, va tug'ayotgan ayolning dardidek azob bosdi. Sen Tarshish kemalarini sharq shamoli bilan parchalaysan. Zabur 48:4–7.

Uchinchi voy islomidan kelib chiqadigan, xalqlarning tobora kuchayib borayotgan g'azabini (to'lg'oq tutgan ayol kabi) ifodalovchi sharq shamoli Tarshish kemalarini cho'ktirganida, globalist shohlar, milliarderlar va bankirlar qo'rquv hamda azob bilan bezovta bo'ladilar. Islom mahalliy va global iqtisodiyotni izdan chiqarish va Trampning kuchli tomonlariga, demokratlar va globalistlarnikiga emas, aynan to'la mos tushadigan iqtisodiy va siyosiy muhitni yuzaga keltirish arafasidadir; chunki ajdaho hokimiyati “ko'rsatilgan xizmatlar” evaziga yettinchilardan bo'lgan sakkizinchi boshga beriladi. Xudo Trampdan butun yunonlar olamini qo'zg'atish uchun foydalandi, chunki Xudo endi butun dunyo ikki toifaga bo'linadigan sharoitlarni yuzaga keltirmoqda.

Hozirda globalistlar tomonidan boshqarilayotgan iqtisodiy tizim ilk bor Vudro Vilsonning prezidentligi davrida joriy etilgan edi; u Demokratik partiyadan bo'lib, Qo'shma Shtatlarni yaqinlashib kelayotgan Birinchi jahon urushidan chetda tutish va'dasi bilan saylangan, ammo oxir-oqibat Birinchi jahon urushi davrida prezidentlik qilgan prezidentga aylandi. Vilson eng ko'p Birlashgan Millatlar Tashkilotining kashshofi bo'lgan Millatlar Ligasi targ'ibotchisi sifatida tanilgan. Uning prezidentligi davrida, 1913-yilda Vilson mamlakatning iqtisodiy yo'nalishini Federal Rezerv Tizimi homiyligi ostiga topshirganida, Qo'shma Shtatlarning moliyaviy tuzilmasi globalistlar qo'liga berildi.

Birinchi jahon urushi davridagi prezidentning bashoratli xususiyati — urushga kirmaslik haqidagi va'dasi edi; bu esa yolg'on bo'lib chiqdi. U Millatlar Ligasi ko'rinishidagi yagona jahon hukumatini ilgari surgan yetakchi tarixiy shaxs edi va u Amerika Qo'shma Shtatlarining moliyasini jahon bankirlarining qo'liga topshirilishiga raislik qildi. U 1913-yildan 1921-yilgacha hukmronlik qildi. 1919-yilda Adventizmning uchinchi avlodi — dunyo bilan murosas qilish orqali ramziy ifodalangan avlod — Wilsonning dunyo bilan murosasi bilan parallel ravishda bordi, chunki ikki shox bir-biriga parallel ravishda boradi. Laodikeya Adventizmining uchinchi avlodida ular o'zlarining tibbiy va ta'lim tizimlari ustidan nazoratni o'zlarining ruhiy suverenitetidan tashqarida bo'lganlarning qo'liga topshirdilar. Xuddi shu paytda Wilson Amerika Qo'shma Shtatlarining moliyaviy suverenitetini globalist bankirlarga topshirdi va Amerika Qo'shma Shtatlarining siyosiy suverenitetini globalistlarga topshirish uchun tinimsiz mehnat qildi, biroq bunda muvaffaqiyat qozona olmadi.

Wilson, Birinchi jahon urushi davridagi prezident sifatida, Uchinchi jahon urushini aniqlab beruvchi bashoratli xususiyatlarni ifodalaydi. U Federal rezerv tizimi Amerikaning suvereniteti uchun emas, balki globalistlar kun tartibiga eng mos keladigan yo'nalishda jahon iqtisodiyotini boshqarishga jalb etilgan tarixni ifodalaydi. U, Yangi Dunyo Tartibi nihoyat o'z maqsadiga erishib, Muqaddas Kitob bashoratidagi yettinchi shohlikka aylangan paytda hokimiyatda bo'lgan

prezidentni ifodalaydi, garchi ularning hukmronligi qisqa umrli bo'lsa-da. Bu haqiqat ikki guvoh asosida tasdiqlanadi, chunki Birinchi jahon urushidan keyin Uilsonning Millatlar Ligasiga qo'shilish borasidagi muvaffaqiyatsiz urinishi, Ikkinchi jahon urushidan darhol keyin Qo'shma Shtatlarning Birlashgan Millatlar Tashkilotiga qo'shilishining timsoli edi. Ana shu ikki guvoh asosida, ortidan milliy xarobalikni olib keladigan yaqinlashib kelayotgan yakshanba qonuni, Vudro Uilson prezidentligidan beri globalistlar ilgari surib kelgan yagona dunyo hukumati sifatida Birlashgan Millatlar Tashkilotining joriy etilishiga olib keladi.

Bu bashoriy xususiyatlar yettinchidan bo'lgan sakkizinchi va yakuniy prezidentning prezidentligida mavjud bo'lishi kerak. Uilsondan keyin respublikachi Uorren Xarding keldi; u "g'uvullagan yigirmanchi yillar" deb atalgan davrni boshlab berdi, bu esa 1929-yildagi qulashga olib keldi, u esa Buyuk Depressiyaga olib keldi, u esa Ikkinchi jahon urushiga olib keldi. Trampning birinchi prezidentligi "g'uvullagan yigirmanchi yillar" edi, va Bayden yer maxluqi tarixidagi eng buyuk depressiyani boshlab berish arafasida turibdi. O'sha depressiya 1929-yildagi qulash orqali timsollangan edi, shuningdek Ellen Uayt davridagi "1837-yil vahimasi" orqali ham.

Amerika Qo'shma Shtatlarida 1830-yillardagi iqtisodiy tanazzul odatda "1837 yilgi vahima" deb ataladi. Bu 1837 yildan 1840-yillarning o'talarigacha davom etgan og'ir iqtisodiy inqiroz bo'lib, 1830-yillar davrining katta qismini qamrab olgan. 1837 yilgi vahima moliyaviy inqiroz, banklarning kasodga uchrashi, keng ko'lamli ishsizlik va uzoq davom etgan iqtisodiy qiyinchiliklar davri bilan tavsiflanadi.

1837 yilgi vahima ham, 1929 yilgi inqiroz kabi, "spekulyativ pufak" tufayli yuzaga kelgan edi. 1837 yilda pufak yorilgach, bu keng ko'lamli bankrotliklar va moliyaviy yo'qotishlarga olib keldi. Spekulyativ pufak ortidan bir qator banklar muvaffaqiyatsizlikka uchradi, bu esa bank tizimiga bo'lgan ishonchning yo'qolishiga va keng tarqalgan moliyaviy vahimaga sabab bo'ldi. Xalqaro savdoning pasayishi hamda Amerika eksportiga bo'lgan talabning kamayishi tufayli yanada kuchaygan global iqtisodiy tanazzul Qo'shma Shtatlardagi iqtisodiy mushkulliklarga o'z hissasini qo'shdi.

1929-yildagi qulash, Buyuk Depressiyaning boshlanishini belgilagan hodisa, Fond bozoridagi spekulyativ pufak bilan oldindan kuzatilgan edi. 1920-yillar davomida Amerika Qo'shma Shtatlarida "Shovqinli yigirmanchi yillar" deb atalgan iqtisodiy farovonlik davri hukm surdi; bu davr jadal sanoat o'sishi, texnologik innovatsiyalar va keng tarqalgan optimizm bilan tavsiflanardi. Shu davrda Fond bozoridagi chayqovchilik keskin avj oldi; bunga oson kreditlar, marja asosidagi savdo (aksiyalarni qarz mablag'i hisobidan sotib olish) hamda aksiyalarni ularning ichki qiymatiga emas, balki kelgusida narxlarning ko'tarilishi kutilishiga asoslangan holda spekulyativ xarid qilish turtki berdi. Aksiylar narxlari barqaror saqlab bo'lmaydigan darajalarga ko'tarilib, ular ifodalagan kompaniyalarning asl ichki qiymatidan ancha oshib ketdi.

2000-yil martidan 2002-yil oktabrigacha "dot-com pufagi" yorildi. 2001-yil 11-sentyabr ana shu iqtisodiy qulash ichiga singdirilgan edi. So'ng 2008-yilda uy-joy bozori pufagi yorildi; bu hodisa Global moliyaviy inqiroz yoki Buyuk retsessiya deb ataldi.

Yakshanba qonuniga eltuvchi davrda Amerika Qo‘shma Shtatlari fuqarolarining vaqtinchalik farovonligi olib tashlanadi. Vaqtinchalik farovonlikning olib tashlanishi yuz qirq to‘rt mingning muhrlanish davrida sodir bo‘ladi. Muhrlanish davrining birinchi yo‘l-belgisi iqtisodiy inqiroz ichiga joylashtirilgan edi. 2001-yil 11-sentyabr uchinchi farishtaning quvvatlantirilishi edi, va aynan o‘sha farishta 1844-yilda kelganida, o‘sha tarix iqtisodiy inqiroz ichiga joylashtirilgan edi. 1844 yaqin orada keladigan Yakshanba qonunining timsolidir, va 2001-yil 11-sentyabr muhrlanish davrining boshlanishidir. Iso har doim bir narsaning oxirini boshqa bir narsaning boshlanishi orqali tasvirlaydi. 1929-yildagi inqiroz Ikkinchi jahon urushidan oldin kelgan va unga yo‘l ochgan.

Bu tadqiqotni keyingi maqolada davom ettiramiz.

“Xalq sifatida oramizda sustkash beparvolik va jinoyatkorona imonsizlik hukm surib keldi; bu esa boshqa xalqlarga nurimizni porlatib ko‘rsatish orqali Xudo bizga qilish uchun qoldirgan ishni ado etishimizga to‘sqinlik qildi. Bu ulug‘ ishda tashqariga chiqib, tavakkal qilishdan qo‘rquv bor; mablag‘ sarflansa ham, undan qaytim bo‘lmasligidan hadiksirash bor. Agar mablag‘ ishlatilsa-yu, ammo buning natijasida jonlar najot topganini ko‘ra olmasak-chi? Agar mablag‘imizning bir qismi butunlay zoye ketgan bo‘lsa-chi? Hech narsa qilmaslikdan ko‘ra, ishlash va ishlashda davom etish yaxshiroqdir. Siz buningmi yoki uningmi ravnaq topishini bilmaysiz. Odamlar patent huquqlariga sarmoya kiritadilar va katta yo‘qotishlarga uchraydilar, bu esa odatiy hol sifatida qabul qilinadi. Ammo Xudoning ishi va Uning yo‘lida odamlar tavakkal qilishdan qo‘rqadilar. Pul, agar u jonlarni qutqarish ishiga tikilganda darhol qaytim keltirmasa, ularga go‘yo butkul yo‘qotilgandek tuyuladi. Hozir Xudoning ishiga nihoyatda ziqnalik bilan sarflanayotgan va xudbinlik bilan ushlab turilgan ayni o‘sha mablag‘ sal fursatda barcha butlar bilan birga ko‘rsichqonlar va ko‘rshapalaklarga uloqtiriladi. Insonning sezgilariga abadiy manzaralarning haqiqatlari ochilganda, pulning qadri juda tez va keskin tushib ketadi.” The True Missionary, January 1, 1874.